

UN TOPOR-CIOCAN DE TIP VIDRA, DESCOPERIT LA LUPEȘTI (JUD. VASLUI)

DE

EUGENIA POPUȘOI

La sfârșitul lunii martie 1978, cu prilejul unei periegeze efectuate de colectivul Muzeului „Vasile Pârvan” din Birlad¹, a fost descoperit un topor-ciocan de aramă de tip Vidra. Locul descoperirii se află la izvoarele Horincei de la „Fîntina Mare” în punctul numit „La stufărie”, loc aflat la circa 2 km nord-nord-est de satul Lupești, comuna Mălușteni. Cu un an înainte, aici a fost descoperită o așezare neolitică cu locuințe prevăzute cu platforme din lut ars. Așezarea se află la poalele dealului de deasupra locului la „Fîntina Mare” cu orientarea est-vest. La vest, așezarea dă în rîpa formată de izvoarele Horincei. Ploile de primăvară, din acest an, au rupt din mal, dezvelind platforma din lut ars, aflate la —0,40 — —0,60 m de la suprafața actuală a solului. O mică casetă efectuată deasupra unei platforme, ce se afla în mal, a dus la descoperirea unor fragmente dintr-o vatră perforată, a câteva fragmente ceramice de vase aparținînd fazei A a culturii Cucuteni, precum și a piesei care constituie obiectul notei de față.

Toporul-ciocan (fig. 1), are suprafața exterioară acoperită neuniform cu o patină verzuie, peste care din loc în loc, se observă o crustă de culoare mai închisă. Pe partea inferioară și pe laturi, patina este ștersă în mare măsură, în urma acțiunilor de spălare, lăsînd să se vadă culoarea roșcată a metalului. Piesa prezintă trăsăturile caracteristice tipului Vidra². Pe brațul cu tăișul vertical, se observă pe partea inferioară, o urmă asemenea unei cusături de turnare. Tăișul nu prezintă urme de folosire. Muchia (ceafa) este subțire și se termină cu o ușoară rotunjire a colțului sting, datorită unor lovituri ulterioare (lung : 0,134 m ; greutate 0,385 kg). Topoare aproape identice, diferențele limitîndu-se doar la lungimea părții dinspre ceafă și a găurii de înmănușare a unor piese, sînt cunoscute pînă acum în așezări aparținînd culturii Gumelnița și Cucuteni A³. Cele mai apropiate analogii pentru toporul-ciocan de la Lupești, le prezintă toporul de la Prundu⁴, Vidra⁵ și Cucuteni—Băiceni⁶. Recent am avut prilejul să vedem o nouă descoperire asemănătoare, toporul de la Mărgineni-județul Bacău⁷.

¹ Cercetările de teren au fost conduse de Vasile Palade, directorul muzeului din Birlad, care ne-a dat toate indicațiile privitoare la locul descoperirii, pentru care îi mulțumim și pe această cale.

² Al. Vulpe, SCIV, 15, 1964, 4, p. 459; 24, 1973, 2, p. 217 și urm. idem, *Die Äxte und Beile im Rumänien II*, München, 1975, p. 22—23; Ersilia Tudor, SCIV, 23, 1972, 1, p. 19—22.

³ Al. Vulpe, *op. cit.*, p. 23; Ersilia Tudor, *op. cit.*, p. 19 și urm.

⁴ Ersilia Tudor, *op. cit.*, p. 19—20, fig. 1/1, 1/4; A. Vulpe, *op. cit.*, nr. 23.

⁵ Al. Vulpe, *op. cit.*, nr. 22; E. Comșa, Dacia, N.S., 20, 1976, p. 125—126, fig. 26.

⁶ M. Petrescu-Dîmbovița, Cucuteni, 1966, p. 23, fig. 7; Al. Vulpe, *op. cit.*, nr. 26.

⁷ Dan Monah, SCIVA, 29, 1978, 1, p. 39; aducem mulțumiri și pe această cale descoperitorului, care ne-a dat posibilitatea să vedem piesa și ne-a oferit toate informațiile utile.

Fig. 1. Lupești (jud. Vaslui). Topor-ciocan de tip Vidra.

La încadrarea cronologică a toporului în discuție ne ajută fragmentele ceramice, aparținând fazei A a culturii Cucuteni, adunate din același loc. Astfel, complexul de locuire nederanjat, surprins de noi la Lupești, ne permite să stabilim apartenența cronologică a toporului-ciocan la nivelul culturii Cucuteni faza A, cu atât mai mult cu cât, celelalte descoperiri similare din Moldova⁸, se plasează la același orizont, iar cele din Muntenia, aflându-se la nivelul Gumelnița A2—B1⁹.

EINE BEI LUPEȘTI (KR. VASLUI) ENTDECKTE HAMMERAXT VOM VIDRA-TYPUS

ZUSAMMENFASSUNG

In der Fundstelle „La Stufărie” von „Fintina Mare”, auf dem Gebiet der Gemeinde Mălușteni, Dorf Lupești, wurde eine Kupferhammeraxt vom Vidra-Typus entdeckt. Das Fundstück wurde auf Plattformen aus gebranntem Lehm gefunden welche chronologisch der Phase A der Cucuteni-Kultur angehören. Die nächsten Gegenstücke der Hammeraxt von Lupești befinden sich auf dem Gebiet der Moldau in Cucuteni-Băiceni und Mărgineni und weiter südlich in Prundu und Vidra.

ABBILDUNGSVERZEICHNIS

Abb. 1. Lupești. Hammeraxt vom Vidra-Typus.

⁸ M. Petrescu-Dimbovița, *op. cit.*, p. 23; Dan Monah, *op. cit.*, p. 39.

⁹ Ersilia Tudor, *op. cit.*, p. 21; A. Vulpe, *op. cit.*, p. 23.